

Zwemvaardigheid van basisschoolleerlingen In de gemeente Groningen

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Zwemvaardigheid van basisschoolleerlingen In de gemeente Groningen

een inventarisatie

Age Stinissen
Melle Conradie

Onderzoek en Statistiek Groningen
Juli 2015

Internet: www.os-groningen.nl

 [Twitter.com/basisvoorbeleid](https://twitter.com/basisvoorbeleid)

Inhoud

1 Inleiding.....	7
2 De respons	9
3 De Resultaten	11
Bijlagen.....	14

1 Inleiding

Het schoolzwemmen is afgeschaft. Het seizoen 2012-2013 was het laatste seizoen dat er schoolzwemmen is gegeven. De gemeente Groningen heeft zich als doel gesteld dat 100 procent van de kinderen minimaal het zwemdiploma A behaalt.

De verantwoordelijkheid om kinderen te leren zwemmen ligt bij de ouders en de meeste ouders nemen die verantwoordelijkheid ook. Meer dan 80% van de ouders zorgt er zelf al voor dat hun kinderen leren zwemmen. Om de overige ouders ook te bereiken, startte de gemeente een voorlichtingscampagne in 2013. Daaraan is in de jaren hierna een vervolg gegeven.

Via onder meer spotjes op OOGTV, posters in de stad en de website www.zwemlesingroningen.nl wijst de gemeente ouders op het belang van het kunnen zwemmen. De kinderen zonder diploma krijgen van de groepsleerkracht een informatiefolder over zwemles. Momenteel wordt zwemles aangeboden in de gemeentelijke zwembaden. Daarnaast is er een aantal particuliere aanbieders.

Voor de kinderen die geen zwemles krijgen omdat de ouders te weinig geld hebben, is er een financieel vangnet. Ouders met een inkomen tot 110 procent van het wettelijk minimum kunnen voor hun kind vanaf 6 jaar de zwemlessen voor diploma A vergoed krijgen. De Stichting Leergeld stelt hiervoor geld beschikbaar.

Er zijn ook kinderen die om een andere reden geen zwemles krijgen, bijvoorbeeld om godsdienstige of medische redenen. Van deze redenen bestaat bij de gemeente een algemeen beeld op basis van landelijke cijfers. Om de groep kinderen die geen zwemles hebben in beeld te krijgen, sluit de gemeente aan bij een landelijk systeem: het Beweeg ABC.

Dit beeld is bevestigd door een in 2013 gehouden enquête onder basisschoolleerlingen door Onderzoek en Statistiek Groningen. Uit dit onderzoek bleek dat 8 procent van de basisschoolleerlingen in groep 5 geen diploma had en ook niet op zwemles zat. De gemeente stelt voor deze groep een zwemprogramma op. De gemeente kan hen echter niet verplichten het zwemdiploma te halen, maar kan en wil dit wel stimuleren en faciliteren. Het blijft echter de verantwoordelijkheid van de ouders.

Doel van het onderzoek

De Werkmaatschappij Sport & Recreatie (WSR) wil graag monitoren hoe het is gesteld met de zwemvaardigheid van de basisschoolleerlingen van de gemeente Groningen. Daarvoor wordt er jaarlijks een inventarisatie gehouden onder de leerlingen van de groepen 3 tot en met 8 van alle basisscholen binnen de gemeente Groningen. De basisscholen en scholen voor speciaal basisonderwijs hebben hiervoor hun medewerking toegezegd. Enkele scholen voor speciaal onderwijs met veel leerlingen van buiten de stad doen niet mee. De inventarisatie loopt zoveel mogelijk via de vakleerkrachten bewegingsonderwijs van de scholen.

Bij de inventarisatie wil de WSR aansluiten bij het landelijke systeem van het Beweeg ABC: het leerlingvolgsysteem voor basis beweegvaardigheid. Dit systeem bevordert en ondersteunt een gezonde en sportieve leefstijl onder basisschoolleerlingen. De sport- en beweegvaardigheid van kinderen worden in dit systeem over een langere periode gevolgd. Onderdeel hiervan is de zwemvaardigheid.

Door aan te sluiten bij het Beweeg ABC wordt ook voldaan aan de landelijke standaard en kan er vergeleken worden met andere gemeenten en met Nederland als geheel. Onderzoek en Statistiek vult de gegevens van de scholen op de site van het Beweeg ABC in, bewaakt de voortgang en maakt een rapport met de resultaten.

Opzet inventarisatie

Om zicht te krijgen op de zwemvaardigheid van de leerlingen van de scholen inventariseren de docenten welke zwemdiploma's de kinderen hebben. Dit leidt tot een overzicht dat per school wordt ingevuld op de site van het Beweeg ABC.

Deze inventarisatie wordt jaarlijks in het voorjaar herhaald.

Van de gegevens wordt een analyse gemaakt met daarin overzichten van de zwemvaardigheid van de leerlingen uitgesplitst naar school, groep, geslacht en stadsdeel (van de school).

Voor vergelijking zijn er landelijke gemiddelden beschikbaar.

Voor alle resultaten geldt dat we afhankelijk zijn van de aanlevering door de scholen.

2 De respons

Binnen de gemeente zijn 37 openbare basisscholen. Hiervan hebben 28 scholen cijfers geleverd. Van de 8 scholen voor speciaal onderwijs hebben 2 scholen cijfers geleverd. Een aantal van deze scholen voor speciaal onderwijs heeft veel leerlingen van buiten de stad of geen leerlingen in de basisschoolleeftijd en doet daarom niet mee met dit onderzoek.

Tabel 2.1 Respons uitgesplitst naar verschillende categorieën

Aantal scholen voor basisonderwijs	37
Respons	28
Percentage respons	76%
Ingevulde groepen	
Groep 3	27
Groep 4	28
Groep 5	28
Groep 6	26
Groep 7	28
Groep 8	27
jongens/meisjes	28
gegevens over zwemles	13
scholen voor speciaal onderwijs	8
respons	2

Van 28 van de 37 scholen voor basisonderwijs en van twee scholen voor speciaal onderwijs zijn gegevens aangeleverd. Niet alle gegevens zijn volledig. De meeste scholen hebben van de groepen 3 tot en met 8 aangegeven hoeveel leerlingen de diploma's A, B en/of C hebben en hoeveel geen diploma. Soms ontbreekt er een groep.

Soms zijn er op scholen bepaalde 'combinatiegroepen'. Er wordt dan bijvoorbeeld groep 6/7 doorgegeven.. Wanneer dit het geval is zijn de leerlingen bij de laagste van de twee groepen ingedeeld. Groep 6/7 is dus ingevoerd als groep 6.

Tenslotte telt het totaal aantal kinderen niet altijd op vanuit de categorieën. Het kan bijvoorbeeld zijn dat kinderen ziek waren bij de inventarisatie en dat daardoor niet bekend is welke diploma zij hebben. De gegevens zijn zo ingevoerd als wij ze van de scholen hebben gekregen. De enige uitzondering is wanneer er meer kinderen zijn in diplomacategorieën dan in totaal. Wanneer dit het geval was, is het totaal aantal leerlingen opgehoogd.

De meeste scholen hebben niet aangegeven of de leerlingen die geen diploma hebben, kunnen zwemmen en of ze op zwemles zitten. Hierover zijn dan ook minder gegevens beschikbaar. Niet alle scholen hebben namelijk ingevuld of de leerlingen die nog geen diploma A hebben, zwemles hebben gehad of niet.

In tabel 2.2 is te zien van hoeveel leerlingen per groep bekend is of, en zo ja welk zwemdiploma ze hebben. Om enig inzicht te krijgen in het percentage waarvan dit bekend is, is het afgezet tegen de bevolking per leeftijd. Gekozen is voor de gangbare leeftijd die de kinderen van de groepen hebben op 1 januari van het schooljaar.

In totaal is voor 70% van de kinderen bekend of ze een zwemdiploma hebben. De aantallen in de respons zijn zonder het speciaal onderwijs, de resultaten van het speciaal onderwijs staan in paragraaf 3.4

Tabel 2.2 Respons per groep

	Respons	Bevolking 1-1-2015	% respons
Groep 3 (6 jaar)	1.125	1.664	68%
Groep 4 (7 jaar)	1.137	1.561	73%
Groep 5 (8 jaar)	1.086	1.543	70%
Groep 6 (9 jaar)	1.057	1.561	68%
Groep 7 (10 jaar)	1.122	1.484	76%
Groep 8 (11 jaar)	992	1.521	65%
Totaal	6.519	9.334	70%

Bij het lezen van deze cijfers moet in het achterhoofd gehouden worden dat er ook Groningse kinderen in andere gemeenten op school zitten en vice versa. Ook zal de leeftijd niet in elk geval binnen de juiste groep vallen. Maar desondanks geven deze cijfers een redelijk inzicht in de respons.

3 De Resultaten

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd in tabellen en figuren. De volledige gegevens, zoals die door de scholen zijn doorgegeven, zijn te vinden in de bijlagen.

In de onderstaande tabel 3.1 zijn de percentages te zien van de leerlingen die een zwemdiploma hebben. Waar in groep 3 40 procent nog geen diploma heeft, heeft in groep 8 98 procent tenminste diploma A behaald. Dit komt dicht bij het doel van de gemeente dat 100 procent van de kinderen tenminste zwemdiploma A behaalt.

Wat verder opvalt, is dat in elke groep het percentage zonder zwemdiploma in 2014 hoger was dan in 2015. Voor groep 7 en 8 zijn alleen de percentages over 2015 bekend. In de laatste kolom staat het totaal over 2015 met groep 7 en 8 erbij.

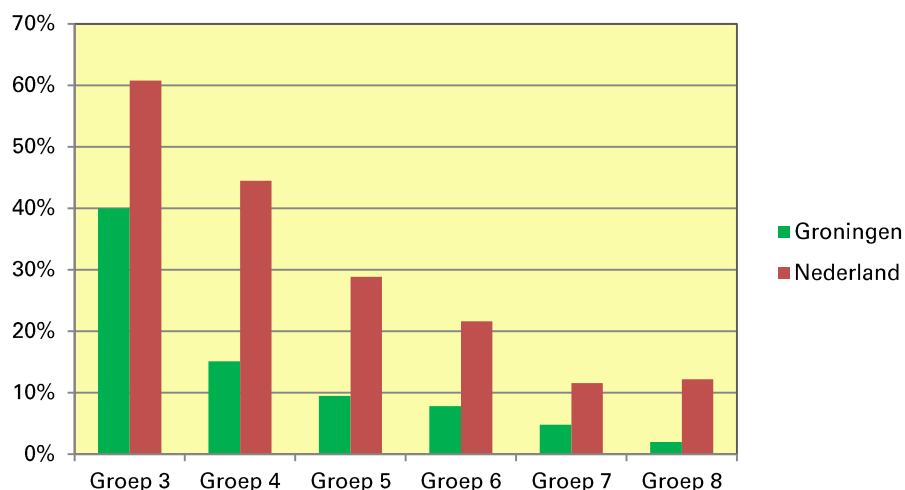
Tabel 3.1 Percentages leerlingen per groep naar hoogst behaalde diploma 2014-2015.

	Groep 3		Groep 4		Groep 5	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Geen diploma	48%	40%	23%	15%	13%	9%
Diploma A	19%	18%	18%	13%	20%	10%
Diploma B	24%	28%	38%	40%	40%	46%
Diploma C	9%	14%	21%	31%	27%	35%
Totaal aantal leerlingen	1.217	1.125	1.166	1.137	1.289	1.086

	Groep 6	totaal t/m groep 6		Groep 7	Groep 8	totaal	
	2014	2015	2014	2015	2015	2015	
Geen diploma	8%	8%	22%	18%	5%	2%	14%
Diploma A	17%	13%	18%	14%	10%	10%	12%
Diploma B	31%	44%	33%	39%	36%	33%	38%
Diploma C	44%	36%	26%	29%	49%	55%	36%
Totaal aantal leerlingen	1.392	1.057	5.064	4.405	1.122	992	6.519

Ook in andere gemeenten hebben scholen het onderdeel zwemvaardigheid van hun leerlingen ingevuld. In figuur 3.1 zijn de percentages van het aantal leerlingen zonder zwemdiploma in Groningen vergeleken met wat er in Nederland in totaal is ingevuld. Kenttekening hierbij is dat niet bekend is hoeveel en welke scholen de gegevens hebben ingevuld. Wat wel opvalt is dat in elke groep de leerlingen in Groningen veel vaker hun zwemdiploma hebben dan in Nederland over het geheel genomen.

Figuur 3.1: Het percentage kinderen zonder zwemdiploma in Groningen en Nederland (alleen deelnemende scholen)

Dertien scholen hebben van de kinderen die geen diploma hebben aangegeven of ze op zwemles zitten of niet (tabel 3.2). In totaal gaat het om 398 leerlingen van wie er 236 (59%) op zwemles zitten. Opvallend is dat veel leerlingen die in de hogere groepen nog geen zwemdiploma hebben, ook niet op zwemles zitten. Een aantal scholen geven aan dat er leerlingen afkomstig uit het buitenland op de school zitten die wel kunnen zwemmen maar geen diploma hebben. Zwemmen hebben ze in hun land van herkomst geleerd.

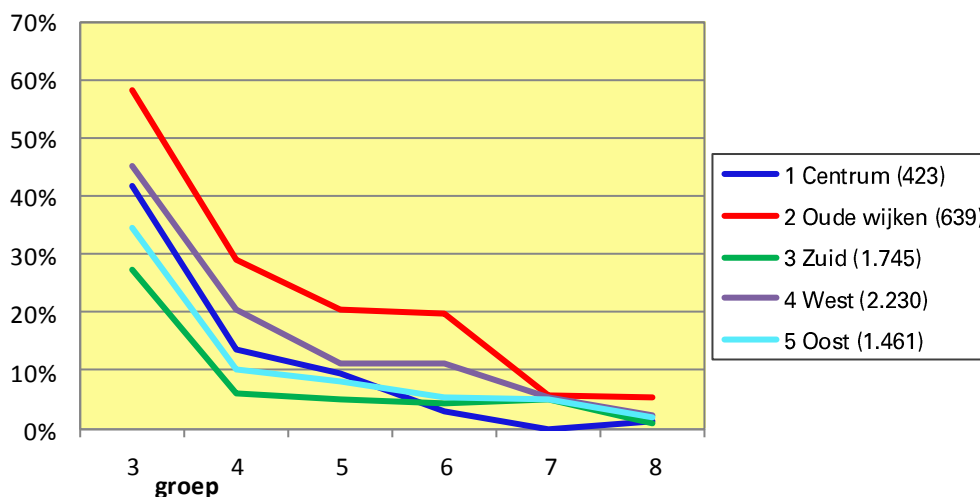
Tabel 3.2 Leerlingen zonder diploma per groep en het percentage dat op zwemles zit

	Groep 3	Groep 4	Groep 5	Groep 6	Groep 7	Groep 8	Totaal
Totaal	191	85	46	36	29	11	398
Op zwemles	127	37	32	22	14	4	236
% zwemles	66%	44%	70%	61%	48%	36%	59%

3.2 Naar stadsdeel

In figuur 3.2 staat het percentage leerlingen zonder diploma naar groep per stadsdeel.

Figuur 3.2: Leerlingen basisonderwijs zonder diploma naar stadsdeel

Het percentage leerlingen zonder diploma varieert per stadsdeel. In stadsdeel Oude Wijken (alleen Korrewegwijk-Oosterpark) heeft 58 procent van de leerlingen van groep 3 geen diploma tegen nog geen 30 procent in stadsdeel Zuid. In groep 6 is het aandeel in stadsdeel Oude Wijken ook nog het hoogste en in het Centrum het laagste (3 procent). Ook in de meting van 2014 was het percentage leerlingen zonder diploma in stadsdeel Oude Wijken het hoogste en in stadsdeel Zuid het laagste.

3.3 Zwemdiploma's naar geslacht

De scholen hebben bij het doorgeven van de behaalde zwemdiploma's onderscheid gemaakt naar geslacht. De cijfers hierover zijn te zien in tabel 3.3. Gemiddeld genomen hebben meisjes iets vaker een diploma dan jongens.

Merk hierbij op dat in 2014 de groepen 7 en 8 niet zijn meegenomen in het onderzoek. Mede hierdoor is het percentage dat geen diploma heeft in 2015 lager dan het jaar ervoor.

Tabel 3.3 Bezit van een zwemdiploma naar geslacht

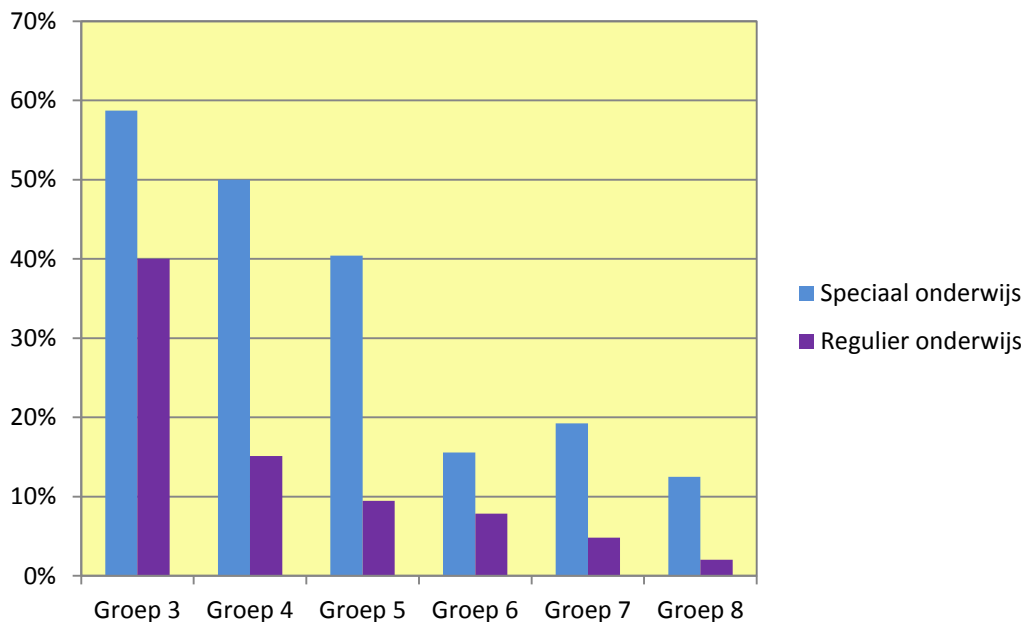
	Wel diploma				Geen diploma			
	Jongens 2014	2015	Meisjes 2014	2015	Jongens 2014	2015	Meisjes 2014	2015
Aantal	466	2.750	523	2.890	152	470	137	421
Percentage	75%	85%	79%	87%	25%	15%	21%	13%

3.4 Scholen voor speciaal onderwijs.

Van twee scholen voor speciaal onderwijs hebben we gegevens. In figuur 3.3 staan de scholen voor speciaal onderwijs vergeleken met de scholen voor basisonderwijs naar het percentage leerlingen zonder diploma.

Te zien is dat in het speciaal onderwijs relatief meer kinderen geen diploma hebben, vooral in de hogere groepen. Wel moet hierbij rekening gehouden worden dat het slechts om twee scholen gaat. Een aantal leerlingen dat een diploma haalt, kan het beeld hierdoor al snel doen veranderen.

Figuur 3.3 percentage leerlingen zonder diploma naar onderwijssoort en groep.

Basisonderwijs			Groep						jongens/ les meisjes		respons
School	Wijk	Stadsdeel	3	4	5	6	7	8			
Groningse sch. Vereniging		Zuid	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Het Kompas		Oost	1	1	1	1	1	1	0	1	1
Johannes Calvijnschool		Oost									0
Jospeh-Haydn School		Zuid									0
KBS Bisschop Bekkers		West	1	1	1	1	1	1	0	1	1
Meander		West	1	1	1	1	1	1	0	1	1
Nassauschool		Oude Wijken									0
OBS De Expeditie		Oost									0
OBS Karrepad		Oude Wijken	1	1	1	1	1	1	0	1	1
OBS SJ BOUMA		Oude Wijken	1	1	1	1	1	1	0	1	1
OBS Sterrensteen		West	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Oosterhoogebrugschool		Oost	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ref. basisschool de Zaaier		West	1	1	1	0	1	1	0	1	1
Vrije School		Zuid	1	1	1	1	1	1	0	1	1
Totaal basisonderwijs			27	28	28	26	28	27	13	28	28
% totaal			73%	76%	76%	70%	76%	73%	35%	76%	76%
% respons			96%	100%	100%	93%	100%	96%	46%	100%	100%
Speciaal onderwijs											
De Wingerd			1	1	1	0	0	0	0	1	1
SSBO Fucia											0
SSBO de Kimkiel											0
SSBO dr Bekenkamp			1	1	1	1	1	1	0	1	1
Kentalis Tine Marcusschool											0

1 = geleverd, 0 = niet geleverd

Bijlage: de resultaten per school

	stadsdeel	jongens		meisjes		totaal	perc. Zonder diploma
		diploma	geen diploma	diploma	geen diplome		
Borgman	Centrum	125	5	116	11	257	6%
St. Michael	Centrum	65	14	74	11	164	15%
Dom Helder Camara	Oost	101	10	134	3	248	5%
Driebond	Oost	43	1	43	0	87	1%
Heerdstee	Oost	55	29	54	19	157	31%
Kompas	Oost	57	14	67	21	159	22%
Oosterhoogebrugschool	Oost	128	12	142	14	296	9%
Swoaistee	Oost	206	27	197	14	444	9%
Vuurtoren	Oost	79	12	61	7	159	12%
Karrepad	Oude Wijken	154	37	154	44	389	21%
Kleine wereld Indische buurt	Oude Wijken	17	11	28	12	68	34%
Kleine wereld Oosterpark	Oude Wijken	21	13	26	9	69	32%
SJ Bouma	Oude Wijken	34	17	36	16	103	32%
Aquamarijn Gravenburg	West	139	7	132	10	288	6%
Aquamarijn Reitdiep	West	68	5	73	3	149	5%
Bisschop Bekkers	West	40	27	66	33	166	36%
de Ploeg	West	102	19	137	20	278	14%
Feniks	West	159	4	135	2	300	2%
Hoeksteen	West	63	30	86	20	199	25%
Meander	West	81	8	83	7	179	8%
Pendinghe	West	46	40	52	30	168	42%
Sterrensteen	West	94	32	99	34	259	25%
Wegwijzer	West	74	15	86	14	189	15%
Zaaier	West	28	1	18	1	48	4%
Boerhave Corpus den Hoorn	Zuid	69	15	58	15	157	19%
Boerhave Hoornsemeer	Zuid	78	8	69	4	159	8%
Bredero	Zuid	119	7	129	13	268	7%
Groningse School Vereniging	Zuid	208	12	224	18	462	6%
Starter	Zuid	168	4	160	3	335	2%
Tamarisk	Zuid	51	19	78	6	154	16%
Vrije school	Zuid	78	15	73	7	173	13%
Totaal basisonderwijs	Stad	2750	470	2890	421	6531	14%
speciaal onderwijs		jongens en meisjes					
Dr. Bekenkamp		168	68			236	29%
de Wingerd ¹⁾		15	19			34	56%

1) De Wingerd alleen groepen 3,4 en 5

ASIS VOOR BELEID

Bezoekadres
Kreupelstraat 1
9712 HW Groningen

Postadres
Postbus 30026
9700 RM Groningen

T (050)3675630
E info@os.groningen.nl
I www.os-groningen.nl
🐦 [@basisvoorbeleid](https://twitter.com/basisvoorbeleid)

